

SCIENTOLOGY OCH RELIGION

Christiaan Vonck, fil.dr
Rektor, Faculty for Comparative
Study of Religions

Antwerpen, Belgien

1996

The background of the page features a soft, out-of-focus image of water. Several droplets are visible, with one in the lower-left corner creating prominent concentric ripples. The overall tone is light and serene, with a focus on natural elements.

SCIENTOLOGY OCH RELIGION

INNEHÅLL

I. Introduktion	1
II. En observation av Scientology	2
III. Dogm	3
IV. Slutsats	6
Anmärkningar	7
Om författaren	9

SCIENTOLOGY OCH RELIGION

Christiaan Vonck, fil.dr
Rektor, Faculty for Comparative
Study of Religions

Antwerpen, Belgien

1996

I. Introduktion

Vad är definitionen på en religion? Även erkända (det är inte alla politiska strukturer som erkänner religioner) och traditionella etablerade religioner ifrågasätter ofta deras ursprung i ett försök att bevisa att de är den enda *sanna* religionen. Alla som säger att ”Min mästare är den mest betydande inkarnationen av Gud, eller den enda upplysta mästaren”, är i sanning ignoranta. Måttstocken för bedömning av upplysta andliga ledare innehas endast av fullt upplysta lärjungar. En upplyst lärjunge är fullständigt lojal mot sin mästare, läraren eller gurun som visade honom vägen till upplysning, men han respekterar alltid andra inkarnationer och mästare.¹

”Så många olika definitioner [av religion] har utformats i väst genom åren att inte ens en ofullständig förteckning skulle vara ändamålsenlig” hävdar *Encyclopedia of Religion* (Mircea Eliade, Macmillan, London/New York: 1986, sidan 283). Som individer måste vi därför acceptera att det finns vissa karaktäristiker hos religiösa upplevelser och veta att religioner har en *djupt* kulturell och social grund.

I dess mest generella uttrycksform är religion människans sökande efter en förbindelselänk med det ”andliga” – i själva verket en förening – vilket ofta inkluderar eller leder till tillbedjan.

För kristna betyder det att återgå till tillståndet innan syndafallet, vilket de tror är möjligt genom Guds son, Jesus Kristus. Med andra ord, religion (Jesus) förenar och är en symbol för enighet mellan Gud och människan. Men ett viktigt problem för religion är att varje religions teologer har olika åsikter. Man kan säga att religion förenar och teologi splittrar. Men teologi behövs för att förstå religion och religioner.

I sin bok *Das Heilige*, definierar Rudolf Otto (1869–1937) essensen i religiös medvetenhet som vördnad, en unik blandning av rädsla och fascination inför det gudomliga. Efter att ha citerat en mängd upplevelser från Indien, Marocko och sitt eget land drar han slutledningen att människan, alla människor, då och då erkänner den ”fullständiga annanheten”.

Mircea Eliade (1907–86) lade till att kunskap om Gud inte är begränsad till erfarenhet. Det exemplifieras i symbolism och ritualer, över hela världen. Symboler, ritualer och erfarenheter resulterar i sökandet efter varför människan agerar på det sätt hon gör. Symboler och ritualer har sina rötter i mytologi.

Med dessa definitioner i åtanke, använder jag mig därför av två ofta förekommande uttalanden om de viktigaste egenskaperna för en religion. En nämns av dr Rainer Flashe (Marburg) på sidan 27 i ”Acta Comparanda II” (Antwerpen 1987): ”Med en *ny* religion menar vi en religiös rörelse centrerad kring en *ny* doktrin, en *ny* kult, och en *ny* gemenskap som bildats på grund av dessa två faktorer.”

Det andra uttalandet eller definition tar jag från dr W. Lutjeharm (Bryssel) från religionen Herrnhutism i en studie om Zinzendorf och det övernaturliga vilken bevisar att alla religioner är en produkt av evolutionen (*Brusselse Theologische studier*, nummer 1, 1976, sidan 6): Vid den tidpunkt en grupp samlas pga. en gemensam upplevelse och bugar sig har man en religion. När de – den här gruppen – utför den här handlingen som en vana kan vi tala om en konkret religion, *Religionsanstalt*. När någon tar ledningen, blir ansvarig, och talar om för folk att de måste agera på samma sätt, då är det ett samfund eller en sekt. Och om någon vill göra det på ett annat sätt, kan han starta en ny sekt. På det här sättet dyrkar alla människor Väsendet ”das uns so einen Schauer macht”.

I en religion kan vi därför förvänta oss att finna en förbindelselänk eller ett enande med det andliga och det transcendentala; en doktrin och praxis lika väl som symboler, ritualer och upplevelser förknippade med denna transcendentala värld; och ett samfund centrerat kring denna tro och praxis.

II. En observation av Scientology

Vid undersökningen av Scientology observerade jag att den har utmärkande drag gemensamt med ett antal andra religioner, bland annat: Christian Science (som grundades av Mary Baker Eddy år 1879)², Religious Society of Friends, eller Quakers (som grundades av George Fox 1665)³, New Church of Jerusalem (baserat på E. Swedenborgs, 1688–1772, filosofi), (grundad på 1780-talet)⁴, Antoinism (som grundades av Père Antoine 1910)⁵, och när det gäller själva filosofin, vissa aspekter av buddismen.

Det här är inte synkretism utan blott och bart öde. Scientology kom från ett intellekt – L. Ron Hubbards – utvecklad i en tid när människor söker efter nya former av dyrkan inom sin egen religion, etnisk tillhörighet, kult eller sekt. (Etymologiskt, termen sekt kan härledas till latinets *sequi*, att följa.) Scientologys budskap är varken kristet eller judiskt eller islamiskt men har forntida rötter. Den har sin upprinnelse i Vedaskrifterna i vilken L. Ron Hubbard hittar mer visdom än i teologin och filosofin från väst som strävade efter att segregera och att dela upp visdomen.⁶

Även om den har karaktärsticker gemensamma med andra religioner, är Scientology i sig själv unik, med en omfattande egen doktrin baserad på L. Ron Hubbards skrifter och dess egna unika religiösa praxis.

Eftersom Scientology grundades i det ”barbariska” väst⁷ där ”Golem” har blivit ”mästare”⁸ erbjuder den en öppen dörr för den som söker ett andligt budskap i modern tid.

III. Dogm

När L. Ron Hubbard skrev boken *Dianetics: Hur tanken påverkar kroppen*, och utstakade en avreagerande terapi, trodde han inte, så vitt jag vet, att en kyrka eller troslära skulle bli resultatet. Hans enda mål vid den tidpunkten var frågan om hur man kan hjälpa människor med hjälp av processing inriktad på sinnet. Med andra ord, han ifrågasatte behandling utförd av psykoanalytiker.⁹ Så han sökte efter något annat system som skulle hjälpa människor och göra dem mer kapabla, vilket han framlade i den grundläggande läroboken *Dianetics*, publicerad första gången år 1950.

Allteftersom han utförde ytterligare forskning, upptäckte L. Ron Hubbard att en person är mer än bara en kropp eller ett sinne. Han är i själva verket en odödlig andlig varelse, vilken han kallade en ”thetan”. Thetanen är personen själv, inte kroppen eller sinnet eller någonting annat. Det är inte någonting han *har*, utan någonting han *är*. Den här thetanen har genomlevt oräkneliga tidigare livstider och kommer att överleva den nuvarande kroppens död. Denna föreställning om tidigare liv i Scientology kan jämföras med karmisk gestaltning (*samskara*) i buddismen.¹⁰

Enligt Scientology-trossats har thetanen belastats med traumatiska upplevelser i nuvarande och tidigare liv som sedan lagras i det reaktiva sinnet. Dessa upplevelser kan fortsätta att få honom att känna smärta eller agera irrationellt och avstänga honom från fullständigt andligt medvetande och fullständiga förmågor. Scientology inriktar sig på dessa tidigare trauman genom bruket av *auditering* där thetanen kan avlastas från dessa tidigare erfarenheter och bli mer medveten om sig själv som andlig varelse. Han finner svaren på frågor som: Vem är jag?

eller Varför är jag? Allt eftersom man uppnår större andlig medvetenhet genom auditering lär man sig också att leva ett mer komplett och etiskt liv på alla nivåer av tillvaron, vilka i Scientology kallas de åtta dynamikerna. Varje person existerar och söker överlevnad på de åtta dynamikerna, beskrivna enligt följande:

1:a dynamiken: den dynamiska drivkraften att överleva som individ.

2:a dynamiken: drivkraften att överleva genom sex och familj.

3:e dynamiken: överlevnad som en grupp. Detta inkluderar alla grupper, såsom ens jobb, skola, klubb etc.

4:e dynamiken: drivkraften att överleva för hela mänskligheten.

5:e dynamiken: drivkraften att överleva för alla livsformer, både växt- och djurliv.

6:e dynamiken: drivkraften att överleva som det fysiska universumet, sammansatt av materia, energi, rum och tid.

7:e dynamiken: drivkraften att överleva som andliga varelser – den andliga dimensionen.

8:e dynamiken: drivkraften att överleva som oändlighet eller det Högsta väsendet.

Dessa dynamiker kan uppfattas som koncentriska cirklar med varje högre dynamik inbegripande de lägre. *Auditering* (individuell andlig vägledning som är den centrala utövningen av Scientology) tar sig an alla dynamiker och höjer en persons medvetenhet och ansvar på dem alla, inklusive sin relation gällande den andliga dimensionen och Gud.

Begreppet det Högsta väsendet eller gudsdynamiken genomsyrar hela Scientologys doktrin. Scientology har ingen specifik dogm angående vilken form det Högsta väsendet tar, det återfinns i den religiösa doktrinen som en skapare – Gud vid höjdpunkten av all existens. Existensen och Guds roll syns, till exempel, i Scientology-kyrkans trosbekännelse:

Vi inom kyrkan tror

Att alla människor, oavsett ras, hudfärg eller tro, skapades med lika rättigheter.

Att varje människa har en oförytterlig rätt till sina egna religiösa bruk och deras utövning.

Att varje människa har en oförytterlig rätt till sitt eget liv.

Att varje människa har en oförytterlig rätt till sitt förstånd.

Att varje människa har en oförytterlig rätt till sitt eget försvar.

Att varje människa har en oförytterlig rätt att bilda, välja, hjälpa och stödja sin egen organisation, kyrka och regering.

Att varje människa har en oförytterlig rätt att tänka fritt, tala fritt och fritt uttrycka sina egna åsikter i skrift, samt att bemöta, yttra sig om eller skriva om andras åsikter.

Att varje människa har en oförytterlig rätt att fortskapa sitt eget släkte.

Att människans själ har människans rättigheter.

Att studiet av sinnet och helandet av mentalt orsakade sjukdomar inte bör avskiljas från religionen eller tolereras inom icke-religiösa områden.

Och att ingen makt mindre än Gud har rätt att upphäva eller åsidosätta dessa rättigheter, öppet eller fördolt.

Och vi inom kyrkan tror

Att människan i grunden är god.

Att hon strävar efter att överleva.

Att hennes överlevnad beror av henne själv, hennes medmänniskor och hennes uppnående av broderskap med universum.

Och vi inom kyrkan tror att Guds lagar förbjuder människan

Att förgöra sitt eget släkte.

Att förstöra någon annans själsliga hälsa.

Att förstöra eller förslava någon annans själ.

Att förstöra eller försvaga sina kamraters eller sin grupps överlevnad.

Och vi inom kyrkan tror

Att anden kan räddas och

Att anden i sig själv kan rädda eller hela kroppen.

Utöver auditering söker scientologer även insikt genom att studera L. Ron Hubbards skrifter eller genom att lyssna på hans inspelade föreläsningar, vilka är omfattande. Dessa studier eller utbildning, är den andra huvudsakliga religiösa utövningen inom Scientology utöver auditering.

Scientology har också ett reningsprogram som använder en kombination av motion, vitaminer och bastu för att befria kroppen från droger, kemikalier och andra föroreningar som hindrar andliga framsteg. Det här är en del av att leva ett ”balanserat liv” (även en grundprincip inom Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, mormonerna) som hjälper en person att nå fram till den åttonde och högsta dynamiken som är ”gudsdynamiken”.¹¹

Scientology-pastorer förrättar även vigslar, begravningar och dop och andlig vägledning genom ceremonier och symbolik unik för Scientology.

Scientology har ungefär samma syn på dogmer som de flesta andra religioner. Den presenterar dem som objektiva fakta¹² men använder inte ordet, som romersk-katolska kyrkan gör i vilken dogmer är fixerade för all framtid (Vatican Council, 1870).

L. Ron Hubbard hävdade att den första principen är att visdomen är till för vem som helst. Det andra är att visdom skall kunna tillämpas, och den tredje principen är att den är värdefull endast om den är sann eller om den fungerar. L. Ron Hubbard har sagt ”Scientology kommer att gå så långt som den fungerar”.¹³

IV. Slutsats

För forskare inom området religionshistoria, sociologi och/eller jämförande religion, finns det inget tvivel om att Scientology är en religion.

Genom auditering och studium av L. Ron Hubbards arbeten, ökar en individ sin andliga medvetenhet och strävar efter enighet på alla dynamiker, inklusive 7:e dynamiken (den andliga dimensionen) och 8:e dynamiken (det Högsta väsendet). Det är en religiös rörelse med sin egen doktrin och utövning och en gemenskap som fastställts för och kretsar kring dess religiösa övertygelser. Scientology har sina egna ritualer och symbolik och grundar sig på upptäckter och visioner av dess grundare, L. Ron Hubbard.

Scientology delar vissa egenskaper med andra religioner men är, för dess anhängare, en unik väg som länkar dem till det andliga och gudomliga.

CHRISTIAAN VONCK
Antwerpen, 1996

ANMÄRKNINGAR

1. "Truth vs. Small-minded Religious Dogma" i "Self-Realization," USA, Winter 1995, Vol. 67, Nr 1. sidan 32.
2. Christian Science grundades under liknande omständigheter som Scientology, från början med frågor angående mentalt helande. Mary Baker Eddys huvudprinciper var att Gud är sinnet och anden och att han är god. Eftersom han är god, är hans verk (skapelsen) också gott. Med andra ord existerar i själva verket inte materia, synd, sjukdom och död. Den person som accepterar detta är upplyst. Den person som lever i enlighet med Jesus läror kommer att ha ett bra fysiskt och andligt liv.
3. Medlemskap, äktenskap och andra formaliteter sammanfaller med de hos Religious Society of Friends (kväkarna) utan en fast form av liturgi, även om det finns exempel på vissa bestämda mönster beroende på kulturell miljö. Se, till exempel, "Church Government" från London Yearly Meeting of the Religious Society of Friends. (Friends Book Centre, London 1968.)
4. På samma sätt som L. Ron Hubbards skrifter i Scientology, är skrifter av E. Swedenborg heliga (uppenbarelseerfarenheter) och skall användas av dess anhängare enligt stegen som fastställts av författaren. Översättningar används, men för de grundläggande doktrinerna, bör man gå tillbaka till det ursprungliga språket. Ordböcker ses överallt i dessa centrer. I vissa nya New Churches of Jerusalem, såsom den i Haag, Nederländerna, läser man från de latinska originaltexterna (Swedenborg skrev på latin) och ministern kommenterar så grundläggande som möjligt. Endast pastorer som läser latin kan prästvigas. De ursprungliga skrifterna av L. Ron Hubbard används med samma omsorg. ("The Religion of Scientology," 1994, sidan 5.)
5. (Père) Louis-Joseph Antoine (1845–1912) var en belgisk gruvarbetare som efter att ha läst boken *Livre des Esprits* av A. Kardec grundade ett stort antal kyrkor, kallade tempel (i Belgien och även i Tyskland, Frankrike, Polen och andra länder i Afrika och Sydamerika) där helande ceremonier ägde rum. Han var inte en kristen. Som en strukturell teosof (han kallade sig själv grundaren av "New Spiritualism") var han öppen för alla former av religiösa doktriner, speciellt från Österlandet. Hans lära: "All materia är illusion; ondskan existerar inte som sådan, utan är en produkt av vår fantasi. Lycka består av att vara fri från alla begär som fås till stånd av synen av förändrande och skenbara former av materia. Från reinkarnation till reinkarnation kommer vår ande att en dag nå frigörandets dag." *Dictionary of religions* (University Press

of France) kallar denna religion en sorts primitiv buddism. Hans andliga helande av sjuka förde honom till domstol 1901 och 1907 (både prästerskapet och juridiska auktoriteter inom medicinen anklagade honom), där han efter ett mödosamt debatterande, befanns oskyldig. Praktiskt taget samma sak hände Mary Baker Eddy, George Fox och Emmanuel Swedenborg. Scientology har drabbats av liknande förföljelse inom vissa områden.

6. Barbarins tradition, *Phoenix-föreläsningarna*, sidan 33. (Publications Organization World Wide, 1968.)
7. Rabbinen A. Malinsky angående ”framsteg av den tekniska vetenskapen och försämringen av människan” i ”Acta Comparanda II”, Antwerpen 1987, sidan 7.
8. *Phoenix-föreläsningarna*, sidan 33.
9. Inom psykoanalysen, exempelvis, accepterar analytikern inte vad personen säger utan uttolkar det, värderar hans tillstånd för honom etc. Det här är motsatsen till Scientology-auditering, vari *auditören* (”en som lyssnar”, från latinets *audire*, att lyssna) är uttryckligen förbjuden att värdera för individen. Personen finner sina *egna* svar. (*Vad är Scientology?* Bridge Publications, 1992, sidan 163.)
10. I *Har du levt förut? (Have You Lived Before This Life?)* Även om den ursprungliga betydelsen av termen *karma* helt enkelt betyder ”gärning”, har det i förhållande till teorin om orsak och verkan, populärt kommit att betraktas som ett slags potentiell kraft erhållen som ett resultat av alla gärningar man gjort i det förflutna. Det vill säga, alla tidigare handlingar resulterar antingen i gott eller ont, lidande eller njutning, beroende på handlingen, och det har en påverkande kraft på framtiden, och detta anses vara ens karma. Det antas att om en bra gärning upprepas, kommer det goda att ackumuleras, och dess potentiella kraft att påverka framtiden på ett fördelaktigt sätt. (Se t.ex. ”The Teaching of the Buddha”, Bukkyo Dendo Kyokai, Tokyo 1966, sidan 300.)
11. *Phoenix-föreläsningarna*, sidan 315.
12. De viktigaste objektiva fakta (”dogmer”) inom Scientology är L. Ron Hubbards skrifter, vilka börjar med *Dianetics*. Dessa skall den studerande själv ställas inför och lösa. Auditörens eller kursledarens uppgift är enbart att bistå församlingsmedlemmen.
13. I ”*The Church of Scientology*,” sidan 2.

OM FÖRFATTAREN

Utbildning

Marnixschool (Antwerpen)

K. Atheneum (Antwerpen)

Landbouwschool (Jordbruk i Stabroek)

Institut Biblique Européen, Paris, Frankrike (1957–60)

Lingvistik (S.I.L. i samarbete med University of London. 1959)

Seminario Teologica Baptista, Lissabon, Portugal (1960–61)

Prästvigd

United Protestant Church i Belgien (Genk, 1979)

Southern Baptist Convention (Phoenix, Arizona, USA, 1980)

Protestantse Theologische Faculteit, Bryssel, Belgien (1969–70)

Southern University, USA. Fil.dr doktorsavhandling, "The Philosophy of Inmates based on the Theology of K. Barth & R Otto" ["Filosofin hos intagna, baserad på teologi av K. Barth & R. Otto"], (1977)

Parthasarathy C. Akademin, Indien: Honorary fil.dr (1985)

Befattningar

Biträdande kaplan (C.I.B.I) i belgiska armén i Tyskland (1962–1963)

Lärare i protestantisk religion, statliga skolor (1963–65)

Redaktör/grundare av var fjortonde dag-tidskriften "Op Vrije Voeten" (1962–79)

Chef/grundare av Op Vrije Voeten ungdomsservice (1963–79)

Grundare/administratör av Independent Federation for Youth Services (fram till 1978)

Medlem av kommissionen och rådet i ministeriet för nationell utbildning och kultur (fram till 1978)

Grundare och ordförande för belgiska Surinam kommittén (1975–92)

Förrättare för Flemish-Periodical Press Association (1967–83)

Nationell chef för International Christian Youth Exchange (1971–76)

Nationell korrespondent för Ecumenical Youth Council Europe (1975–77)

Ungdomsminister för Gospel Missionary Union (Zeist) i Belgien fram till 1970

Nationell direktör för Youth for Christ (1963–79)

Kassör i YFC-International Europe (1967–1970)

Kaplan för fängelsesystemet (1976–82)

Kaplan för gästarbetare (1980–85)

Medlem av General Assembly of the Schola Para Medicorum (1982–89)

Medlem av U.P.C.B. (Brasschaat)

Medlem av generalförsamlingen vid fakulteten för jämförande studier av religioner (1980–)

Rektor vid fakulteten för jämförande studier av religioner (1980–)

Professor i filosofisk teologi (1985–)

Medlem av stiftelsen ”Craeybeckx, Detiège, Grootjans”, vid universitetet i Antwerpen (1995–)

Förrättare för Världskongressen för trossamfund (1974–)

Förrättare för vänner av Etnografiska museet i Antwerpen (1979–)

Medlem av Ecumenical Workshop for Information in Europe (1974–)

Medlem av W.C.R.P. Belgien (1989–)

Rådgivare till Commission Christianity-Islam of U.P.C.B. (1981–)

Medlem av Baptists Ministers' Fellowship (1979–)

Förrättare för Patronizing Committee – jurisdiktion Antwerpen (1982–)

Redaktör för ”Acta Comparanda”, (1983–)

Reporter för ”Kerk en Leven”, (1974–)

Pastor för Multi-Lingual Baptist Church, Antwerpen (1983–)

Medlem i Antwerpens Philosophical Association Werkgroep Kierkegaard (1990–)

